T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO: 2018/673
KARAR NO: 2018/648
KARAR TR : 22.10.2018

ÖZET: 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu'nun 6. maddesine aykırılık nedeniyle, 5199 sayılı Kanun'un 28. maddesinin birinci fıkrası (c) bendi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M.Ç.
Davalı : Orman ve Su İşleri Bakanlığı III. Bölge Müdürlüğü
Vekili : Av. M.F.Hocanlı

O L A Y : Islahiye Kaymakamlığının 7.11.2017 gün ve 2017/127 sayılı İdari Yaptırım Karar Tutanağı ile, davacı adına 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu'nun 6. maddesinde yer alan "sahipsiz ya da güçten düşmüş hayvanların öldürülmesi" fiilini işlediğinden bahisle, 5199 sayılı Kanun'un 28. maddesinin birinci fıkrası (c) bendi uyarınca 2.194,00 TL İdari para cezası verilmiş, Orman ve Su İşleri Bakanlığı III. Bölge Müdürlüğü Gaziantep Şube Müdürlüğünün 10.11.2017 gün ve …..-239877 sayılı yazısı ile davacıya bildirilmiştir.

Davacı, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine itirazda bulunmuştur.

İSLAHİYE SULH CEZA HAKİMLİĞİ: 16.7.2018 gün ve D.İş:2018/554 sayı ile; 5199 sayılı Kanun'un 26. maddesinde idari para cezalarına karşı idare mahkemelerinde dava açılacağının düzenlendiği belirtilerek, 5199 Sayılı Kanun'un 26. maddesi gereğince yapılan başvuru konusunda karar verme görevinin idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle başvurunun görev yönünden reddine karar vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

Davacı, bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

GAZİANTEP 2. İDARE MAHKEMESİ: 9.8.2018 gün ve E:2018/1151 sayı ile, davanın 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu uyarınca verilen idari para cezasına ilişkin olduğu, anılan Kanun'da idari para cezalarına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği, dolayısıyla uyuşmazlığın görüm ve çözümünün 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3 ve 27. maddeleri gereğince adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesinin Hicabi DURSUN'un başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Nurdane TOPUZ'un katılımlarıyla yapılan 22.10.2018 tarihli toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi .

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu'nun 6. maddesinde yer alan "sahipsiz ya da güçten düşmüş hayvanların öldürülmesi" fiilinin işlendiğinden bahisle, 5199 sayılı Kanun'un 28. maddesinin birinci fıkrası (c) bendi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

26.4.2004 gün ve 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu'nun "Amaç" başlığı altında düzenlenen 1. maddesinde, "Bu Kanunun amacı; hayvanların rahat yaşamlarını ve hayvanlara iyi ve uygun muamele edilmesini temin etmek, hayvanların acı, ıstırap ve eziyet çekmelerine karşı en iyi şekilde korunmalarını, her türlü mağduriyetlerinin önlenmesini sağlamaktır."; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, "Bu Kanun, amaç maddesi doğrultusunda yapılacak düzenlemeleri, alınacak önlemleri, sağlanacak eşgüdümü, denetim, sınırlama ve yükümlülükler ile tâbi olunacak cezaî

hükümleri kapsar." denilmiş;

"Sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanların korunması" başlıklı 6. maddesinin birinci fıkrasında, "Sahipsiz ya da güçten düşmüş hayvanların, 3285 sayılı Hayvan Sağlığı Zabıtası Kanununda öngörülen durumlar dışında öldürülmeleri yasaktır." hükmü yer almış;

"İdarî para cezaları" başlıklı 28. maddesinde, " (Değişik: 23/1/2008 – 5728/553 md.)

Bu Kanun hükümlerine aykırı davrananlara aşağıdaki cezalar verilir:

(……)

c) 6 ncı maddenin birinci fıkrasına aykırı hareket edenlere hayvan başına altı yüz Türk Lirası idarî para cezası.

(……)

Bu maddenin (b) bendinde atıfta bulunulan 5 inci maddenin birinci, ikinci ve beşinci fıkraları ile (o) bendi dışında kalan fiillerin, veteriner hekim, veteriner sağlık teknisyeni, hayvan koruma gönüllüsü, hayvan koruma derneği üyeleri, hayvan koruma vakfı üyeleri, hayvan toplama, gözetim altına alma, bakma, koruma ile görevlendirilmiş olan kişilerce işlenmesi hâlinde verilecek ceza iki kat artırılarak uygulanır." denilmiştir.

Olayda, davanın, 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu'nun 6. maddesinin birinci fıkrasına aykırılık nedeniyle, 5199 sayılı Kanun'un 28. maddesinin birinci fıkrası (c) bendi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açıldığı, 5199 sayılı Kanun'da da, bu Kanuna göre verilen idari para cezalarına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği anlaşılmıştır.

Öte yandan, 30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır" denilmiş; Kanunun 16. maddesinde, kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımların idari para cezası ve idari tedbirlerden ibaret olduğu, idari tedbirlerin ise, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirler olduğu hükme bağlanmış; "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise "idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu'nda idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, dava konusu idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Gaziantep 2. İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile, İslahiye Sulh Ceza Hakimliğince verilen 16.7.2018 gün ve D.İş:2018/554 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç: Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle, Gaziantep 2. İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile, İslahiye Sulh Ceza Hakimliğince verilen 16.7.2018 gün ve D.İş:2018/554 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 22.10.2017 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

| Başkan | Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|---|
| Hicabi | Şükrü | Mehmet | Birol |
| DURSUN | BOZER | AKSU | SONER |

| Üye | Üye | Üye |
| --- | --- | --- |
| Süleyman Hilmi AYDIN | Aydemir TUNÇ | Nurdane TOPUZ |